

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА
щодо виконання Регіональним центром з надання БВПД
у Рівненській області річного плану діяльності
на 2021 рік у 1 кварталі

ЗМІСТ:

Розділ І. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетами

[1.1] Суб'єкти відповідного права мають рівний доступ до безоплатної правової допомоги.

[1.2.] Клієнти отримують якісно послуги БПД.

[1.3.] Люди у територіальних громадах мають кращі можливості для реалізації своїх прав.

[1.4.] Система БПД є незалежною, клієнтоорієнтованою, інноваційною, ефективною.

Розділ ІІ. Результативні показники діяльності

Розділ I. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетами:

[1.1] Суб'єкти відповідного права мають рівний доступ до безоплатної правової допомоги.

Для реалізації першого пріоритетного напрямку діяльності системи БПД у 2020 році з метою підвищення правової обізнаності населення стосовно прав та свобод людини і громадянина, надання особам консультаційної підтримки для вирішення проблемних питань, спрощення доступу до правосуддя, забезпечення доступу якнайширшого кола суб'єктів права на БПД до правових послуг Регіональним центром були проведені наступні основні заходи:

Фахівці системи БПД Рівненщини взяли участь у спільній нараді щодо дотримання конституційних прав затриманих осіб. У Рівненській обласній прокуратурі відбулась спільна нарада з питань дотримання конституційних прав затриманих осіб. У зустрічі брали участь представники Регіонального центру з надання БВПД у Рівненській області, прокурори обласної прокуратури, працівники ГУ НП у Рівненській області, фахівці управління охорони здоров'я Рівненської ОДА, представники патрульної поліції Рівненщини та

Територіального управління державної судової адміністрації в Рівненській області, а також Регіональний представник Уповноваженого ВРУ з прав людини у Рівненській області.

Жваву дискусію викликала також інформація Регіонального представника Уповноваженого ВРУ з прав людини у Рівненській

області Андрія Преподобного щодо приведення у відповідність до вимог законодавства спеціальних палат в закладах охорони здоров'я, утримання в'язнів в судах, чергових частинах та спецустановах органів поліції області та дотримання необхідних вимог під час конвоювання в'язнів, оскільки це питання є значущим для учасників наради і потребує втручання та докладання зусиль представників усіх відомств, що взяли участь у нараді.

Учасники обговорили стан дотримання конституційних прав громадян, затриманих за вчинення як кримінальних, так і адміністративних правопорушень. Особливу увагу приділили питанням надання безоплатної вторинної правової допомоги вказаній категорії осіб. Учасниками наради визнано, що стан додержання конституційних прав громадян, затриманих за вчинення адміністративних або кримінальних правопорушень, під час конвоювання та утримання їх в установах попереднього ув'язнення і судах, а також при виконанні постанов суду, потребує вжиття додаткових узгоджених заходів зацікавлених відомств.

Задля забезпечення конституційних прав громадян та недопущення їх порушення учасниками наради прийнято ряд протокольних рішень, що, зокрема, стосуються визначення та проведення переліку робіт, по приведенню у

відповідність до вимог законодавства умов утримання в'язнів у судах та спецстановах ГУНП області, у чергових частинах територіальних органів поліції та при конвоюванні в'язнів.

На Рівненщині в навчальну програму університету введено дисципліну «Основи безоплатної правової допомоги в Україні». Співпраця системи БПД Рівненщини з партнерськими організаціями розширяє свої горизонти. Про систему безоплатної правової допомоги майбутні юристи матимуть змогу дізнатись не лише під час практики чи правопросвітницьких заходів, організованих фахівцями центрів безоплатної правової допомоги, а й безпосередньо вивчаючи таку дисципліну, як «Основи безоплатної правової допомоги в Україні». Впроваджена вона в навчальну програму Національного університету водного господарства та природокористування.

В 2020-2021 навчальному році до кошику вільного вибору дисциплін Національного університету водного господарства та природокористування додано дисципліну «Основи безоплатної правової допомоги в Україні» (загальна кількість годин – 90, з них аудиторна робота – 30 год). В навчальну програму університету даний спецкурс введено за пропозиції директора Регіонального центру з надання БВПД у Рівненській області Василя Овдіюка.

В програмі поєднано лекційну та практичну частину. Це дає студентам можливість ознайомитись зі становленням системи безоплатної правової допомоги на парах, а далі – вивчити механізм її роботи вже безпосередньо під час проходження практики.

У Регіональному центрі був проведений науково-практичний круглий стіл «Безоплатна правова допомога очима майбутніх юристів». Що ви знаєте про систему БПД? З такого питання розпочиналась практика студентів Навчально-наукового інституту права Національного університету водного господарства та природокористування. Реалізуючи положення Меморандуму про співпрацю, Регіональним центром з надання БВПД у Рівненській області вже вкотре було надано базу навчальної практики для 65 майбутніх правознавців заочної та денної форми навчання. По завершенні практики, студенти дали відповідь на це запитання презентувавши свої дослідження під час науково-практичного круглого столу, що пройшов у стінах Регіонального центру. У період практики майбутні юристи вивчали основні положення законодавчої бази, що регламентує діяльність системи БПД, зразки документів, які готуються Регіональним та місцевими центрами. Разом з тим, практиканти вчилися здійснювати дії, пов'язані із захистом та

представництвом прав і законних інтересів фізичних осіб. Усе це, зрештою, стало поштовхом для проведення практикантами ґрунтовних досліджень системи безоплатної правової допомоги. «Історичне становлення інституту безоплатної вторинної правової допомоги», «Особливості впровадження права на безоплатну правову допомогу в Україні», «Інститут надання безоплатної правової допомоги: особливості та проблеми його реалізації», «Становлення та перспективи розвитку системи безоплатної правової допомоги в Україні» – лише частина тем досліджень, що презентували студенти-правники. Деякі з них, з різних причин не змогли безпосередньо долучитись до заходу – взяли у ньому участь онлайн.

Майбутні правники Рівненщини дізнались як відновне правосуддя змінює життя неповнолітніх правопорушників. Програма відновного правосуддя – просто гарна назва чи реальний шанс змінити своє майбутнє? Це питання обговорили студенти Навчально-наукового інституту права Національного

університету водного господарства та природокористування спільно з фахівцями Регіонального центру з надання БВПД у Рівненській області під час неформальної лекції, яку для молодого покоління юристів провів директор Центру Василь Овдіюк. «Небо в кліточку, друзя – в полосочку» – ці слова із пісні відомі чи не кожному. Вони, як символ перспективи майбутнього для тих, хто став на злочинний шлях. Проте, «тюремна романтика», як альтернатива освіті, хорошій роботі, сім'ї, можливості бачити, як ростуть діти – припадає до душі далеко не кожному. Але, чи замислюються про це підлітки?

Підлітковий вік – це період змін. Діти у віці 13-17 років –вкрай вразливі і нерідко потрапляють у тенета шкідливих звичок. А це – крок до серйозних проблем у дорослому житті. Цей період непросто пережити і дітям, і їхнім батькам. Це час, коли діти прагнуть самостійності, вони ставлять під сумнів установлені батьками правила і роблять те, що самі вважають за доцільне. Найнебезпечніше в підлітковому віці – те, що підліток може потрапити в погану компанію і набути небезпечних звичок. Як наслідок – крадіжки, хуліганство та вже не дитяча відповідальність за їх вчинення. А далі – згадана вже «тюремна романтика» та перекреслене майбутнє. Адже, виключно каральна реакція на злочин – це пережиток радянського минулого, який не дає належним чином можливості забезпечити, як права осіб, що його вчинили, так і потерпілих. Це і стало поштовхом до розбудови в сучасному світі нового підходу до кримінального процесу, який реалізується саме через концепцію відновного правосуддя.

Так, в Україні з'явилась «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення», що реалізовується

зокрема і на Рівненщині. Мета проєкту — раннє виведення неповнолітніх із кримінального процесу з обов'язковим вжиттям узгоджених заходів для їх ресоціалізації та запобігання повторним кримінальним правопорушенням. На початку лекції для молоді Василь Овдіюк навів трішки статистики. Зокрема, по Україні на кінець 2020 року прийнято рішення суду щодо звільнення від кримінальної відповідальності 84 неповнолітніх, саме завдяки успішному проходженню останніми програми відновного правосуддя для неповнолітніх. Свій внесок у загальну кількість рішень суду щодо звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності зробила і Рівненщина. В нашій області вже є декілька успішних кейсів по Програмі відновного правосуддя. На завершення ж лекції майбутні юристи спільно з фахівцями Регіонального центру обговорили їх бачення розвитку кримінального судочинства в контексті впровадження відновних підходів правосуддя та медіації та подякували Василю Овдіюку за нові знання, які вони почерпнули з спілкування з практикуючими юристами Центру.

Захист прав ув'язнених та засуджених є одним із пріоритетів діяльності системи БВПД. Відтак, фахівці центрів з надання БВПД та адвокати, що працюють

за контрактами, забезпечують складання документів процесуального характеру та здійснення представництва інтересів особи, ув'язненої чи засудженої до покарання у виді позбавлення або обмеження волі, що дає доступ до правової інформації та правосуддя вказаній категорії громадян. Задля підвищення рівня правової поінформованості ув'язнених та засуджених осіб щодо захисту свої прав, працівники Регіонального центру з надання БВПД

у Рівненській області систематично проводять різноманітні заходи з органами і установами виконання покарань Міністерства юстиції.

Звісно, пандемія COVID-19 внесла свої корективи в буденний розпорядок життя та роботи. Особливо це стосується місць позбавлення волі, де на час запровадження протиепідемічних заходів, максимально обмежено усі відвідування установ. Тому, правопросвітницька робота та надання первинної правової допомоги нині здійснюється шляхом організації онлайн заходів.

Так фахівці з допомогою Skype-зв'язку консультували засуджених, залишених для роботи з господарського обслуговування у ДУ «Рівненський слідчий ізолятор». Порядок та підстави застосування умовно-дострокового звільнення, листування засуджених до позбавлення волі, телефонні розмови та користування мережею Інтернет, особливості надання правової допомоги засудженим – на ці та інші питання відповідав начальник відділу організації надання БВПД Олександр Кузик, під час онлайн-зустрічі з

засудженими, залишеними для роботи з господарського обслуговування у ДУ «Рівненський слідчий ізолятор».

[1.2.] Клієнти отримують якісні послуги БПД.

Мета заходів на виконання другого пріоритету діяльності системи БПД області визначення якості надання безоплатної первинної та вторинної правової допомоги працівниками місцевих центрів та виявлення потреб у професійному навчанні таких працівників.

Для цього фахівцями Регіонального центру проводиться моніторинг дотримання адвокатами стандартів якості надання БВПД у кримінальному, цивільному, адміністративному процесах та представництва у кримінальному процесі, моніторинг діяльності місцевих центрів, в т.ч. бюро правової допомоги в частині якості надання безоплатної правової допомоги.

Фахівці системи БПД Рівненщини спільно з представниками поліції, прокуратури, Уповноваженого ВРУ з прав людини під час круглого столу обговорили питання забезпечення права громадян на захист під час адміністративного затримання. Дрібне хуліганство, порушення ПДР, вчинення домашнього насильства, розпивання алкогольних напоїв у громадських місцях, неповага до суду, незаконна торгівля з рук і т.д. – все це може стати

приводом для застосування до особи адміністративного затримання.

Разом з тим, варто зазначити, що адміністративне затримання застосовується з метою припинення адміністративних правопорушень, коли вичерпано інші заходи впливу, встановлення особи, складення протоколу про адміністративне правопорушення у разі неможливості складення його на місці вчинення правопорушення, якщо складення протоколу є обов'язковим, забезпечення своєчасного і правильного розгляду справ та виконання постанов по справах про адміністративні правопорушення.

Відповідно до п. 3 ч. 1 ст. 14 Закону України «Про безоплатну правову допомогу», особи, до яких застосовано адміністративне затримання, мають право на правові послуги, що полягають у: захисті та здійсненні представництва інтересів особи. Постановою Кабінету Міністрів України № 1363 від 28 грудня 2011 р. встановлено обов'язок інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення,

затримання на підставі ухвали слідчого судді, суду про дозвіл на затримання з метою приводу, застосування адміністративного затримання чи адміністративного арешту або обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою органами (посадовими особами), уповноваженими здійснювати адміністративне затримання, органами досудового розслідування, слідчими, дізнавачами, прокурорами, службовими особами, відповідальними за перебування затриманих, іншими уповноваженими службовими особами.

Фахівцями системи БПД Рівненщини проведено навчально-методичний семінар щодо забезпечення якості надання правової допомоги з земельних питань. На Рівненщині реалізується Проєкт «Програма прискорення приватних інвестицій у сільське господарство». Для більш ефективної та якісної роботи над програмою, працівники Регіонального центру з надання БВПД проводять навчальні семінари для фахівців місцевих центрів та бюро правової допомоги. Так, цього разу, для фахівців системи БПД Рівненщини, задіяних в Проєкті, було проведено навчально-методичний семінар на тему «Забезпечення якості надання правової допомоги із земельних питань в рамках проєкту «Програма прискорення приватних інвестицій у сільське господарство». До заходу також долучилась начальниця управління забезпечення якості правової допомоги Координаційного центру з надання правової допомоги Світлана Маліновська.

Світлана Бідюк акцентувала увагу на таких типових помилках, як : некоректне визначення суті питання клієнта; відсутність посилання на акти законодавства; відсутність посилання на зразки документів; неповнота викладення можливих варіантів вирішення правового питання; відсутність посилання на акти законодавства; неналежна ідентифікація правового.

Для більшого розуміння суті озвучених недоліків, з учасниками заходу кожен типову помилку було вивчено на конкретному прикладі з практики написання письмових консультацій. Друга ж частина навчально-методичного семінару була присвячена рекомендаціям щодо належного оформлення письмових консультацій із земельних питань. Фахівцям системи БПД Рівненщини, які задіяні у підготовці

За час реалізації Проєкту «Програма прискорення приватних інвестицій у сільське господарство». Фахівцями Регіонального центру з надання БВПД у Рівненській області, станом на 1 лютого 2021 року, було перевірено 229 письмових консультацій із земельного права. Навчальний семінар для працівників системи безоплатної правової допомоги Рівненщини розпочався з питання забезпечення якості правових консультацій з земельних питань. Зокрема, під час семінару,

письмових консультацій із земельних питань було наголошено на необхідності ґрунтовного вивчення суті проблемних питань клієнтів, застосуванні актуальної практики Верховного суду, наданні чітких та лаконічних рекомендацій під час консультування клієнтів та складанні зразків документів, які знадобляться клієнту для вирішення його правового питання.

65 майбутніх правників під час проходження практики переймають досвід фахівців системи БПД Рівненщини. «Практика роботи системи безоплатної правової допомоги» – саме такою була тематика низки онлайн-вебінарів, проведених фахівцями Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Рівненській області зі студентами-«правниками» Національного

університету водного господарства та природокористування протягом лютого 2021 року.

Реалізуючи положення Меморандуму про співпрацю, Регіональним центром вже вкотре було надано базу навчальної практики для 65 майбутніх правознавців заочної та денної форми навчання. Керівник практики від Регіонального центру – начальник відділу організації надання безоплатної вторинної правової допомоги Олександр Кузик звернув увагу присутніх на безумовне дотримання вимог бази практики щодо підготовки звітних матеріалів та щоденників а також зупинився на особливостях та аспектах роботи Регіонального центру і підпорядкованих йому підрозділів.

Студентів було ознайомлено з роботою чергової частини, Регіонального центру а також – з діяльністю фронт-офісу Рівненського місцевого центру. З огляду на карантинні обмеження, основною формою проходження практики залишалася дистанційна робота з максимальним використанням можливостей засобів зв'язку та телекомунікації. Тож – проведені Регіональним центром онлайн-

вебінари якраз і стали тим знаряддям, що дозволило максимально повно і всебічно донести до студентів необхідні теоретичні та практичні навички.

Диференційований підхід до проведення заходів дав можливість 11 та 17 лютого обговорити основні аспекти практичної діяльності, відпрацювати та оцінити практичні навички складання проектів документів правового характеру, підготовки консультацій на правову тематику зі студентами 3,4,5 курсів, для яких організовано проходження виробничої та переддипломної практики. На вебінарі ж 19 лютого – було обговорено законодавчі та організаційні засади діяльності, структуру та повноваження системи БВПД в цілому зі студентами 2 курсу, для яких організовано проходження навчальної практики. Неабияка активність

студентів дає надію, що набуті студентами знання будуть використані ними у практичній діяльності, і, хтозна, може, через декілька років система БВПД Рівненщини поповниться новими підготовленими фахівцями.

Як система БПД Рівненщини допомагає відстоювати права осіб, постраждалих від дискримінації. В Регіональному центрі з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Рівненській області відбувся круглий стіл «Забезпечення прав і свобод громадян» за участі Регіонального представника Уповноваженого Верховної Ради з прав людини в Рівненській області Андрія Преподобного і фахівців системи БПД Рівненщини. Дискримінація — це нерівне ставлення до людини або групи людей, обмеження у правах та свободах через

певні ознаки чи особливості в умовах, рівних для всіх. Не та стать, не той вік, не той колір шкіри, не та орієнтація чи віра – приводів для дискримінації сьогодні чимало.

Під час круглого столу Регіональний представник Уповноваженого Верховної Ради з прав людини у Рівненській області Андрій Преподобний детально зупинився на кожному з видів дискримінації, навів приклади її прояву та спільно з фахівцями

системи БПД обговорив способи захисту прав громадян у разі їх порушення через дискримінацію. Також, учасники круглого столу порушили ряд питань, що стосувались дотримання прав людини. І, якщо юристи знають, як відстоювати порушені права особи, то через необізнаність пересічні громадяни нерідко не усвідомлюють, що їх права було порушено, а відтак, не знають про шляхи поновлення справедливості. Центри з надання БВПД Рівненщини та регіональні представники Уповноваженого ВР з прав людини вже тривалий час співпрацюють з питань захисту прав громадян, регулярно проводячи спільні заходи, прийоми, консультації, тощо. Разом з тим, учасники круглого столу домовились щодо активізації подальшої співпраці задля спільного вирішення правових проблем громадян та підвищення рівня правової обізнаності населення.

На Рівненщині неповнолітнім підобліковим пробації розповіли про усвідомлення цінності свободи. Фахівцями Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Рівненській області спільно з працівниками сектору ювенальної пробації м. Рівне та представниками відділу зв'язків з громадськістю Управління патрульної поліції в Рівненській області проведено тренінг з неповнолітніми засудженими, які перебувають на обліку сектору ювенальної пробації м. Рівне. Основна мета

зустрічі – допомогти неповнолітнім у формуванні цілісного ставлення до світоустрою, усвідомлення безпосереднього зв'язку між особистою свободою, правами людини та громадською відповідальністю.

Усвідомлення цінності свободи, яке воно? Часто навіть дорослі люди не зовсім розуміють її цінність. А що ж тоді казати про підлітків, які тільки формують світогляд?

Під час зустрічі неповнолітні переглянули фільм кіноклубу Docudays UA «Боротьба Джамали». Керівник кіноклубу, начальник сектору ювенальної пробації м. Рівне Ігор Кожарко, на прикладі головних героїв документального фільму розглянув із суб'єктами пробації проблеми захисту прав і свобод людей (зокрема кримськотатарського народу під час анексії Криму починаючи з 2014 року). Тому, по закінченню перегляду та обговорення, засуджених було поінформовано про порядок та підстави надання безоплатної первинної та вторинної правової допомоги структурними підрозділами системи БВПД Рівненщини а також надано консультації з правових питань. Працівниками Управління патрульної поліції в Рівненській області проведено профілактичну бесіду щодо вчинення неповнолітніми адміністративних чи кримінальних правопорушень.

[1.3.] Люди у територіальних громадах мають кращі можливості для реалізації своїх прав.

Розбудова співпраці системи БПД Рівненщини з об'єднаними територіальними громадами. Заступник директора Регіонального центру з надання БВПД у Рівненській області Сергій Іллюк долучився до засідання Координаційно-консультативної ради з питань місцевого самоврядування Рівненської обласної ради. Також на засіданні були присутні керівники обласної ради, представники громад Рівненщини, голови усіх постійних комісій обласної ради, представники громадських, профспілкових організацій, керівники облдержадміністрації та її структурних підрозділів.

Новий адміністративний поділ Рівненщини вніс чимало коректив в повсякденне життя краян та професійну діяльність органів державної і виконавчої влади. В рамках реформи децентралізації на Рівненщині з 16-ти районів, залишилось 4: Рівненський, Вараський, Дубенський і Сарненський. Відтак, сьогодні вкрай важливо забезпечити надання безоплатної правової допомоги населенню громад Рівненщини після децентралізації та в умовах реформування системи територіальної організації влади. Виступаючи перед присутніми Сергій Іллюк ознайомив з основними положеннями Закону України «Про безоплатну правову допомогу», розповів про структуру системи БПД Рівненщини, роботу Регіонального, місцевих центрів та бюро правової допомоги Рівненської області та повноваження кожного підрозділу.

Окремо, заступник директора акцентував увагу на питаннях консультування жителів громад Рівненщини та наданні правової допомоги в контексті децентралізації та адміністративної реформи. Попри суттєве скорочення на Рівненщині таких адміністративних одиниць як – райони, в області зберіглась та сама кількість точок доступу до правової допомоги (бюро правової допомоги), які продовжують працювати в звичайному режимі. Тож, на сьогодні жителі Рівненщини забезпечені належним та рівним доступом до безоплатної правової допомоги, як у наданні консультацій та роз'яснень, так і послугами захисту та представництва у судах.

[1.4.] Система БПД є незалежною, клієнтоорієнтованою, інноваційною, ефективною.

На Рівненщині розширяється коло партнерів залучених до реалізації проекту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні злочину». У стінах Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Рівненській області відбувся круглий стіл щодо

реалізації пілотного проекту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні злочину» у Рівненській області. Обговорити хід реалізації програми в регіоні зібрались представники міжвідомчої робочої групи з відновного правосуддя та представники структур, які опікуються соціальним супроводом неповнолітніх.

На Рівненщині з 2020 року впроваджується Проєкт «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні злочину». Програма включає в себе скоординовану організацію ефективної комунікації між правопорушниками та потерпілими з метою забезпечення відшкодування заподіяної шкоди та максимально раннього виведення неповнолітніх з кримінального процесу. Проведення круглих столів за участі представників міжвідомчої робочої групи з відновного правосуддя, важливе задля обміну досвідом та посилення комунікації між представниками органів та організацій, які працюють над впровадженням програми відновного правосуддя

для неповнолітніх. Так, під час засідання представниця «Центру пробації у Рівненській області» розповіла присутнім про особливості роботи з неповнолітніми правопорушниками. Окрім успіхів, присутні обговорили і проблемні питання, що виникають у ході реалізації програми. Зокрема, через недостатню обізнаність громадян щодо механізму та переваг програми відновного правосуддя, на жаль, є випадки відмов від участі у проєкті. Відтак, важливо залучати до реалізації проєкту якомога ширше коло партнерів.

Громадська організація «Соціальна суспільна ініціатива» – новий партнер системи БПД Рівненщини. Соціальна та правова допомога сім'ям, які опинились у важких життєвих обставинах, – основний напрямок співпраці Регіонального центру з надання БВПД у Рівненській області та ГО «Соціальна суспільна ініціатива».

Відтепер, ця співпраця закріплена і відповідним договором, який підписали очільник Регіонального центру Василь Овдіюк та голова організації Ананій Бучак.

Громадська організація «Соціальна суспільна ініціатива» створена 4 роки тому. Сьогодні на волонтерських засадах у ній працюють декілька десятків фахівців різних галузей, дотичних до соціальної роботи, а також просто небайдужі громадяни. Основний напрямок роботи ГО – допомога сім'ям, що знаходяться в складних життєвих обставинах, які вони не можуть вирішити самостійно. Це, наприклад, нарко- чи алкозалежність одного чи декількох членів сім'ї, насильство в сім'ї, безробіття, низьке матеріальне становище в сім'ї, вади здоров'я членів сім'ї.

Клієнти системи безоплатної правової допомоги, здебільшого, саме представники соціально незахищених верств населення. Відтак, тісна взаємодія з фахівцями, що здійснюють соціальний супровід, дає можливість розширити охоплення населення наданням правової допомоги. Низький рівень життя, алко- чи наркозалежність часто призводять до такого негативного явища, як насильство в сім'ї. Фахівцями системи БПД Рівненщини приділяється особлива увага правопросвітницькій роботі з профілактики цього негативного явища, разом з тим, постраждалі від домашнього насильства є суб'єктами надання безоплатної вторинної правової допомоги (представництво в судах та перед органами державної та виконавчої влади). Тепер, на переконання підписантів договору про співпрацю, спільними зусиллями вони зможуть покращити життя тих людей, які опинились у складних життєвих обставинах.

На Рівненщині розширюється пул медіаторів, що можуть бути задіяні у проєкті «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення». Директор Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Рівненській області Василь Овдіюк підписав Меморандум про співпрацю з медіатором Ольгою Шминдрук.

Завдяки такій взаємодії, в першу чергу, забезпечується доступ населення до медіації через систему безоплатної правової допомоги. Особливо це актуально в час коли на Рівненщині реалізується проєкт «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального

правопорушення».

Медіація - вид альтернативного врегулювання суперечок, метод вирішення суперечок із залученням посередника (медіатора), який допомагає сторонам конфлікту налагодити процес комунікації проаналізувати конфліктну ситуацію таким чином, щоб вони самі змогли обрати той варіант рішення, який би задовольняв інтереси і потреби усіх учасників конфлікту.

Медіація (відновне правосуддя) розповсюджено у більшості країн вже понад двадцять років. Зокрема, цей процес успішно розвивається у Європі, США, Австралії, Новій Зеландії та інших державах, в тому числі і пострадянського простору. Процеси в зміні процедури вирішення спорів між сторонами дають змогу значно знизити навантаження на судову систему, що позитивно відобразиться на її роботі, сприятимуть впровадженню та застосуванню на практиці європейських стандартів і норм міжнародного права. Все це позитивно впливає на ефективне поширення в суспільстві культури мирного врегулювання спорів, що значно посилить інтеграційні процеси і наблизить наше суспільство до Європейської спільноти.

«Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення» – шанс, для дитини, що порушила закон, уникнути кримінального покарання. Мета відновного правосуддя – примирення неповнолітнього правопорушника з потерпілим, відновлення соціальних зав'язків з суспільством. У цьому процесі медіаторам (посередникам) відведена важлива роль.

Якщо всі умови наявні – у процес вступає медіатор. Посередник на зустрічі зі сторонами роз'яснює їм процедуру Програми, її наслідки, надає можливість сторонам дійти згоди щодо умов угоди. Під час комунікації між правопорушником та потерпілим, медіатор відповідає не лише за юридичні тонкощі процесу. Виступає він і в ролі психолога. Адже, на таких зустрічах потерпілий може зазирнути у вічі неповнолітньому порушнику, аби побачити в них щире каяття. У свою чергу, дитина бачить перед собою не абстрактного постраждалого, а конкретну людину, яка зазнала моральної, фізичної чи матеріальної шкоди. Така комунікація стає запорукою примирення.

Все, що важливо знати про медіацію: на Рівненщині для фахівців системи БПД проведено навчальний вебінар. Співпраця закріплена меморандумом не на словах, а на ділі. Нещодавно директор Регіонального центру з надання БВПД у Рівненській області Василь Овдіюк підписав

меморандум з медіаторкою Ольгою Шминдрук. І вже за декілька днів пані Шминдрук провела перший навчальний вебінар для фахівців місцевих центрів та бюро правової допомоги Рівненщини, де розповіла про практичні аспекти залучення до медіації.

В рамках співпраці з Регіональним центром з надання БВПД у Рівненській області медіаторка Ольга Шминдрук залучена до підготовки працівників системи БПД та адвокатів, які співпрацюють з системою надання безоплатної правової допомоги, до ідентифікації медіабельних справ та обґрунтованої пропозиції їх фігурантам – як альтернативного способу вирішення спору.

Саме цьому і було присвячений перший онлайн семінар, до якого долучилися працівники Регіонального та Місцевих центрів а також фахівці бюро правової допомоги. Як зауважила Ольга Шминдрук, часто люди відмовляються від медіації, адже хочуть будь-що довести саме свою правоту, не вірять в можливість примирення, прагнуть, аби їх розсудив суд та розцінюють бажання до примирення як слабкість.

Відтак, будучи посередником, варто працювати не лише як юрист, але й бути певною мірою – психологом. Емпатійно вислуховувати кожну зі сторін, працювати з емоціями, приділяти увагу невербальній комунікації, з'ясувати момент, коли відбулась травмуюча подія, та оцінити простір для переговорів. Зробити усе можливе задля зниження градусу напруги та подолання супротиву на шляху до примирення. Адже бажання йти на діалог – чи не основна запорука вдалої медіації і примирення сторін, резюмувала спікерка.

Фахівці системи БПД Рівненщини відвідали з моніторинговим візитом Острозьку спеціальну школу. Заступник директора Регіонального центру з надання БВПД у Рівненській області Сергій Іллюк спільно з регіональним представником Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в Рівненській області Андрієм Преподобним та монітором національного превентивного механізму Ганною Котенко провели моніторинг дотримання прав людини у Комунальному закладі «Острозька спеціальна школа №1 I-III ступенів» Рівненської обласної ради. Центри з надання БВПД Рівненщини та регіональні представники Уповноваженого ВР з прав людини вже тривалий час співпрацюють

з питань захисту прав громадян, регулярно проводячи спільні заходи, прийоми, консультації, тощо. Долучаються фахівці системи БПД і до моніторингових візитів національного превентивного механізму спільно з регіональними представниками Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Ці моніторингові візити дуже потрібні, адже дають змогу виявити порушення прав та сприяють у подальшому їх усуненні.

Відвідавши заклад, представники моніторингової групи дійшли висновку, що адміністрацією школи повною мірою забезпечується дотримання конституційних прав і свобод дітей. Також, належним чином організований навчальний процес, та враховано особливі освітні потреби кожної дитини з огляду на профіль закладу.

Громадська організація «Ангели життя» – нові партнери системи БПД Рівненщини та майбутні представники волонтерського руху. Волонтерський рух на Рівненщині набирає обертів. Всього за два тижні від оголошення старту проєкту «Волонтер БПД» майже 80 кандидатів подали свої анкети на відбір, декілька десятків бажаючих долучитись до волонтерства пройшли навчальний дистанційний курс «Основи волонтерської діяльності» та отримали відповідні електронні сертифікати. І щодня їх стає дедалі більше! Долучитись до волонтерського руху виявили бажання і представниці громадської організації «Ангели життя».

Директор Регіонального центру з надання БВПД у Рівненській області Василь Овдіюк підписав меморандум про співпрацю з громадською організацією «Ангели життя», яку очолює Ліана Диновська. Проєкт «Сімейні радники» на Рівненщині започаткований декілька років тому. За час його існування, завдяки співпраці системи БПД та сімейних радниць в суспільстві вибудувався стійкий авторитет цього проєкту, як дієвого механізму захисту прав

громадян, в тому числі і потерпілих від домашнього насильства. За словами Ліани Диновської, вона та представники очолюваної нею організації, з радістю долучаться до волонтерського руху у сфері надання БПД. Для цього вона та адвокатка Ірина Пашкевич, вже пройшли дистанційний курс «Основи волонтерської діяльності», отримали необхідні електронні сертифікати та чекають на укладення договору з Регіональним центром. Активно ведуть роботу з пошуку волонтерів БПД і місцеві центри з надання БВПД.

Представниці ГО «Ангели життя» свою участь у волонтерському русі системи БПД Рівненщини бачать у приверненні уваги суспільства до проблем необхідності захисту прав осіб, проведенні спільних з фахівцями системи БПД

публічних заходів з обговорення актуальних питань, організації роботи громадських приймалень та популяризації системи надання безоплатної правової допомоги серед населення.

Розділ II. Результативні показники діяльності.

За оперативною інформацією з **01 січня** по **31 березня** 2021 року Регіональним центром з надання БВПД у Рівненській області було видано **457** доручень адвокатам для надання БВПД, у тому числі:

- **34** – особам, до яких застосовано адміністративне затримання;
- **45** – особам, до яких застосовано адміністративний арешт;
- **56** – особам, затриманим за підозрою у вчиненні злочину та / або стосовно яких обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою;
- **249** – для здійснення захисту за призначенням;
- **23** – для участі у проведенні окремих процесуальних дій у кримінальних провадженнях;
- **13** – у процедурах з продовження, зміни або припинення застосування примусових заходів медичного характеру;
- **0** – у процедурах, пов'язаних з видачею особи (екстрадицією);
- **12** – у разі вирішення судом питань під час виконання вироків відповідно до статті 537 КПК;
- **25** – особам, засудженим до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі.

- **Діаграма 1. Кругова діаграма щодо розподілу осіб за звітний квартал**

